

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В М. ОСВЕНЦІМ (ПОЛЬЩА)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ У СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
II Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
12-13 травня 2022 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 495 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, туризму, розвитку індустрії гостинності та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ГОМОВИЧ О.Я. Нетрадиційні методи навчання на уроках у початковій школі	56
ГОПОНЬКО С. І., ХОМА О. М. Вивчення елементів синтаксису в початковій школі на компетентнісних засадах	58
ГРАБ М. В. Інтеграція як одна із складових забезпечення якості природничої освіти майбутніх педагогів	60
ДЖАНДА Г. Б. Компоненти наступності професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів на засадах праксеологічного підходу	62
ДІДИК Я.В., ЛІБА О.М. Задачі як засіб розвитку творчого мислення молодших школярів на уроках математики	65
ДОБОШ О. М. Підвищення ефективності освітнього процесу в ЗВО за допомогою робочих зошитів	67
ДОБОШ О. М., КАРАМАНИЧ О.В. Професійна діяльність керівників (менеджерів) закладів освіти в полікультурному освітньому середовищі	69
ДОБОШ О. М., КОНКУС Р.А. Хмарні сервіси GOOGLE в аспекті управління ЗДО	70
ДОБОШ О. М., РУСАНЮК М.В. Технологія проєктування розвитку ЗДО	73
ДОБОШ О. М., СЕМСИЧКО І.В. Медіакомпетентність сучасного педагога як складова професійної компетентності	75
ДОБОШ О. М., ХАЛАН Т.Ю. Підготовка майбутніх вихователів до формування доброзичливості у дітей старшого дошкільного віку: виклики сьогодення	77
ЗУБ Н. Формування комунікативно-компенсаторної компетенції учнів старшої школи на уроках англійської мови	78
ЗЯБЛОВСЬКА Д.Є. Аналіз структури та змісту професійних компетентностей в освітніх програмах підготовки дизайнерів в Україні та Данії	80
ІВАНИЦЬКА О. Formation of intercultural competence of senior school learners in english lessons on the basis of local history material	82
ЙОВБАК А. В., ФЕНЧАК Л.М. Уплив сімейного виховання на формування особистості здобувача початкової освіти	84
КАМПОВ Н.В. Розвиток діалогічного мовлення молодших школярів у системі розвивального навчання на уроках української мови	86
КАС'ЯНЕНКО О.М. Сучасні форми роботи корекційного педагога з батьками дитини з особливими освітніми потребами	88
КАС'ЯНЕНКО О.М., МАТЬОЛА І. В., СЮГАЙ Є. В. Шляхи здійснення індивідуального підходу в процесі розвитку мовлення дошкільників	90
КАЧУР М.М., СТЕПАНОВА Л.П. Професійна підготовка вчителів мистецтва у системі полікультурної освіти	92
КИРИТА В., ФЕНЧАК Л.М. Особливості навчання сучасних школярів через призму теорії поколінь	93
КОБАЛЬ В.І., ЗАГОРОДНЯ Г.В. Мотивація педагогічних працівників ЗДО як функція управління персоналом	95
КОСТИЧ М.В., МИХАЙЛОВА К.В. Пізнавальна активність як прояв інтересу дитини до навколишнього світу	97
КОСТЬ Е. Ю., САМОФАЛ Л. О., ЛАЛАК Н. В. Вплив сім'ї та ЗЗСО на формування моральних цінностей дітей молодшого шкільного віку	99
КУЗЬМА-КАЧУР М.І. Навчальна практика як компонент розвитку творчого мислення здобувачів вищої педагогічної освіти	101
КУЗЬМА О. І., ТОВКАНЕЦЬ Г. В. Особливості національно-патріотичного виховання у початковій школі	103
КУРТА Я. The use of authentic materials for the formation of english linguistic and socio-cultural competence of secondary school learners	105
ЛАВРЕНОВА М.В. Освітній процес в умовах воєнного стану	107

яка усвідомлює свою гідність і поважає гідність та свободу інших – головна мета сучасної гуманістичної педагогіки.

Література

1. Бех І. Наукове розуміння особистості як основа ефективності виховного процесу. *Початкова школа*. 2018. №1. С. 2–6.
2. Глушенко А. Вікові особливості молодших школярів і завдання морального виховання. *Початкова школа*. 2016. №5. С. 8–14.
3. Мацук Л. Моральне виховання дітей у сім'ї. *Наукові записки ТДПУ: Педагогіка*. 2012. №2. С. 17–19.
4. Савченко О.Я. Виховний потенціал початкової освіти: посібник для вчителів і методистів початкового навчання. К.: Богданова А.М. 2009. С. 146-155.
5. Фіцула М. Моральне виховання учнів: Методичний посібник. К. 2007. 148 с.

УДК 378: 908 – 057.87

КУЗЬМА-КАЧУР М.І.
Мукачівський державний університет

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ЯК КОМПОНЕНТ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Сучасна парадигма освіти ставить нові вимоги до випускників вищих навчальних закладів педагогічного спрямування. Майбутній педагог повинен володіти потужною системою знань у галузі психолого-педагогічних, фундаментальних, професійно орієнтованих дисциплін, мати високий рівень індивідуально-творчої продуктивності, вміти застосовувати у поєднанні традиційні й інноваційні методи і прийоми навчання.

Систему підготовки педагогічних кадрів для початкової школи складають теоретичні курси основ педагогічних, загальнонаукових дисциплін та практик: навчальної, позакласної, педагогічної (пробні уроки), літньої в оздоровчих таборах, виробничій.

Засобам розвитку творчого мислення майбутніх учителів початкових класів присвячені роботи І.Кобиляцького, В.Стрельніков, Є.Сластьоніна, С.Совгіри, Т.Остафійчук. В публікаціях згаданих вчених розкрито механізм самостійного оволодіння системою знань і понять, виконання вправ та практичних дій, дослідницька робота, тощо. У своїх дослідженнях С. Совгіра зазначає, що практична діяльність формує активне ставлення до навколишнього середовища, перетворює здобуті в процесі пошуку знання на переконання [1].

Навчальний процес освітніх галузей, що реалізуються в початковій школі спирається на краєзнавчий матеріал, що вимагає від сучасного вчителя початкової школи глибоких знань про природу рідного краю, його історію, традиції. Серед основних видів діяльності здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої педагогічної освіти, що сприяє розвитку творчого мислення слід виділити дослідницько-практичну. Широкий спектр дослідницько-практичних завдань реалізує навчальна практика. Навчальна практика «належить до дослідницько-практичної діяльності, а тому має велике значення в професійній підготовці студентів до роботи в початковій школі, бо сприяє розвитку творчого

мислення. Зміст її спрямований на поглиблення знань і розширення кругозору, який отримали студенти при вивченні теоретичних курсів з ботаніки, зоології та основ землезнавства; формуванню наукового світогляду, екологічних, патріотичних та естетичних почуттів, культури і навичок поведінки та діяльності в природі» [2, с. 63].

Метою навчальної практики є:

- поглиблення і розширення знань здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої педагогічної освіти, отриманих у процесі вивчення теоретичного курсу та творче використання цих знань на практиці;
- озброєння здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої педагогічної освіти уміннями і навичками проведення спостережень у природі, збирання й опрацювання польового матеріалу;
- формуванню наукового світогляду в процесі проведення спостережень та досліджень в природі;
- підготовка здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої педагогічної освіти до організації і проведення екскурсій у природу;
- виховання у здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої педагогічної освіти бережливого відношення до природи рідного краю та ознайомлення їх з прийомами та методами природоохоронної діяльності [3].

Програма навчальної практики передбачає наступні організаційні форми:

- опрацювання тематичної літератури;
- екскурсії в природу з метою вивчення природних об'єктів у різних ландшафтах та екосистемах;
- проведення практично-дослідницької діяльності в природному середовищі;
- виробничі екскурсії на станції захисту рослин, у лісові господарства, що мають за мету ознайомити з деякими об'єктами виробничої діяльності, пов'язаної з використанням рослин чи тварин;
- самостійна робота студентів під час екскурсій та в камеральний період;
- обробка зібраного матеріалу.

Навчальна практика відіграє важливу роль у підготовці майбутніх вчителів початкової школи, так як здобувачі вищої освіти у процесі практичної діяльності підсилюють наочні уявлення про природні процеси та їх взаємозв'язки, вчаться реєструвати об'єкти, аналізувати природні явища, узагальнювати побачене і робити узагальнені висновки. Під час виконання самостійної роботи здобувачі вищої освіти опрацьовують літературу, набувають навички роботи з простими приладами; вміння ведення спостережень та фіксації їх результатів у щоденнику спостережень.

Згідно навчального плану, на проведення даного виду практики відводиться 2 тижні. Пізнавальна діяльність студентів на протязі дня змінюється відповідно до виділених періодів. Підготовчий період передбачає вивчення загальних особливостей теми кожного дня, польовий період – практичне застосування набутих знань і вмінь, камеральний – обробку результатів,

ранжування, креслення схем тощо. Саме виконання студентами завдань другого і третього періодів дають найкращі результати у формуванні творчого мислення.

Таким чином, в умовах глобалізації наше суспільство потребує ініціативних та активних особистостей, які самостійно і творчо мислять, мають високий рівень культури та інтелекту, здатні до самоаналізу, самопізнання та саморозвитку. Набути означені якості можна реалізуючи мету і завдання навчальної практики, яка є компонентом професійної підготовки вчителів початкової школи.

Література

1. Совгіра С.В. Навчально-польова практика в системі екологічної освіти / Світлана Василівна Совгіра // Біологія і хімія в школі. – 2006. – №2. – С.39-41.

2. Кузьма-Качур М.І. Формування продуктивного мислення студентів педагогічних факультетів під час навчально-польової практики з природознавства/М.І.Кузьма-Качур// Науковий вісник Ужгородського національного університету: Серія «Педагогіка, соціальна робота» – Випуск 20, 2011. – С. 63 – 66.

3. Програма навчальної практики (польової) для студентів спеціальності 013 «Початкова освіта» ОС «бакалавр», – МДУ, 2020. – 16 с.

УДК 373.3.015.31:172.15

КУЗЬМА О. І., ТОВКАНЕЦЬ Г. В.
Мукачівський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛИ

Виховання є складним процесом формування особистості та створення оптимальних умов для її фізичного, психічного та соціального розвитку. Головною умовою ефективності виховання учнів є чітка постановка його мети, адже вона дає змогу визначити зміст і завдання кожного напрямку виховання. Сьогодні, серед основних напрямів виховання актуальності набуває національно-патріотичне виховання. Важливо, щоб кожен навчальний заклад став для дитини осередком становлення громадянина-патріота України, готового підтримувати єднання українського народу, де повинен панувати мир та злагода.

Процес національно-патріотичного виховання учнів має починатися ще з першого класу, де повинні закладатися знання про родину, рідний край, державу, Батьківщину, усвідомлення своєї причетності до історії, традицій, культури свого народу та вболівання за його майбутнє[2, с. 6].

Національне виховання дітей і учнівської молоді – це створена на основі принципів національної педагогіки (як народної творчості, так і надбаньвітчизняної науки, культури, літератури) система поглядів, переконань, ідеалів, покликаних формувати світоглядну свідомість, а ціннісні орієнтації дітей і учнівської молоді виховання дітей і учнівської молоді на культурно-історичному досвіді рідного народу, його традиціях, звичаях і обрядах, багатовіковій виховній традиції, духовності [3].

Варто зазначити, що в основу національного виховання мають бути покладені принципи гуманізму, демократизації, народності, природо-

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>